

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13CoP/13/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6321200344
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Katková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6321200344.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Katkovej a sudkýň JUDr. Amy Odalošovej a JUDr. Anny Snopčokovej, v právnej veci navrhovateľa V. I., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom N. 4, XXX XX Z., proti osobe povinnej platiť výživné V. Y. I., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom I. 8, XXX XX Z., právne zastúpenej JUDr. Ninou Hríbikovou, advokátkou, so sídlom Kukučínova 20, 974 01 Banská Bystrica, o určenie výživného na rodiča, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Brezno č.k. 6Pc/2/2021-107 z 22. októbra 2021, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Brezno vo výroku, ktorým návrh zamietol (I. výrok), p
o t v r d z u j e a vo výroku o trovách konania (II. výrok) m e n í tak, že žiaden z účastníkov n e
m á nárok na náhradu trov konania.
II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Brezno (ďalej aj „okresný súd,“ alebo „súd prvej inštancie,“ resp. „prvoinštančný súd“) odvolaním napadnutým rozsudkom zo dňa 22. 10. 2021 návrh zamietol (I. výrok). O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že odporca má voči navrhovateľovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 50% (II. výrok).

Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že navrhovateľ (otec) sa návrhom domáhal určenia výživného na rodiča proti osobe povinnej platiť výživné (plnoletému synovi navrhovateľa) v sume 350,- Eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci, pretože je poberateľom dôchodku v sume 257,90 Eur mesačne a žije pod hranicou chudoby. Výdavky na živobytie, najmä lieky či zdravotnú starostlivosť sú vyššie než dôchodok, materiálne ho podporuje jeho priateľka, s ktorou navrhovateľ žije v jednej domácnosti. V doplnení návrhu navrhovateľ vyčíslil jednotlivé náklady na lieky, zdravotné pomôcky, cestovné na kontroly u lekára, či na ostatné výdavky na svoje živobytie.

Osoba povinná platiť výživné (plnoletý syn navrhovateľa) nesúhlasila s návrhom a žiadala ho zamietnuť. Uviedla, že od jej útleho detstva navrhovateľ (otec) nežil s nimi v spoločnej domácnosti, spomína si na neho až od veku 5 až 6 rokov, keď navrhovateľ bol v podstate pre ňu vtedy takmer cudzím človekom, nevytvorili sa medzi nimi žiadne citové väzby. Navrhovateľ sa jej žiadnym spôsobom nevenoval, takmer neprispieval na jej výživné, ktoré za neho platili cudzie osoby. Aj v čase, keď bola stredoškólakom a zarábala si brigádami, akýkoľvek styk s navrhovateľom bol len za tých okolností, že od nej navrhovateľ, zvyčajne pod vplyvom alkoholu, žiadal nejaké peniaze. O jej prospech v škole či neskôr o pracovné úspechy sa nezaujímal. Naopak výchovu navrhovateľa nahrádzali iné osoby, najmä jej starí rodičia, či teta (navrhovateľova sestra) s manželom. V období jej dospelosti, po smrti matky, sa na krátke obdobie vzťahy s navrhovateľom zlepšili, avšak práve pre zisťtné dôvody a správanie navrhovateľa sa znovu pokazili, nakoľko vyhovel niekoľkým finančným požiadavkám navrhovateľa, previedla na neho finančné prostriedky vo väčších sumách, keďže navrhovateľ bol vydedený svojimi rodičmi. Napriek

tomu navrhovateľ mal naďalej ďalšie finančné požiadavky, ktorým už však osoba povinná platiť výživné nebola ochotná vyhovieť. Mala za to, že výživné na navrhovateľa je v rozpore s dobrými mravmi.

Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 66, § 67 ods. 1, § 75 ods. 2 Zákona o rodine v znení neskorších právnych predpisov (ďalej aj „Zákon o rodine,“ resp. „ZR“).

Súd prvej inštancie konštatoval, že vykonaným dokazovaním zistil existenciu okolností, pre ktoré nemožno výživné v prospech navrhovateľa priznať, a to pre rozpor nároku s dobrými mravmi.

Z výpovedí osoby povinnej platiť výživné a svedkýň (XXXX, nar. XX. XX. XXXX, bytom J. XX, Z. a F. E., nar. XX. XX. XXXXX, bytom E. XX, J. Z. - X.) súd prvej inštancie mal preukázané, že v čase maloletosti osoby povinnej platiť výživné neplnil navrhovateľ v jej živote funkciu rodiča takmer v žiadnej svojej zložke, t. j. z materiálneho ani citového hľadiska. Už v čase narodenia osoby povinnej platiť výživné (syna navrhovateľa) v roku 1976 bol navrhovateľ vo výkone trestu odňatia slobody, absolvoval náhradnú vojenskú službu, krátko po návrate z tejto vojenskej služby bol znovu odsúdený na trest odňatia slobody, počas výkonu ktorého prebehlo rozvodové konanie medzi ním a matkou osoby povinnej platiť výživné a po návrate z výkonu trestu sa navrhovateľ do spoločnej domácnosti nevrátil. Žil najprv u svojich rodičov a neskôr u svojej priateľky. V tomto období sa na výchove osoby povinnej platiť výživné (syna) nepodieľal, vyživovacia povinnosť bola plnená s ohľadom na nízke príjmové pomery buď v minimálnych čiastkach alebo vôbec, čo bolo dané buď výkonom náhradnej vojenskej služby, výkonom trestu odňatia slobody alebo striedaním zamestnaní. Vyživovaciu povinnosť tak suplovali často rodičia navrhovateľa, v naturálnej forme úlohu chýbajúceho rodiča zastúpila buď sestra navrhovateľa, príp. stará matka osoby povinnej platiť výživné. Po nemateriálnej stránke navrhovateľ nijako výchovne nepôsobil na osobu povinnú platiť výživné, nevedol ju k nejakým činnostiam či zručnostiam, nevytváral harmonické prostredie, v ktorom má dieťa vyrastať, nevštepoval jej životné hodnoty, nekomunikoval s ňou tak, aby osoba povinná platiť výživné v rokoch detstva a dospelovania mala v navrhovateľovi poslucháča či radcu pri svojich úvahách a problémoch, pričom nepatril do okruhu najbližších osôb osoby povinnej platiť výživné. V dôsledku toho medzi účastníkmi v období detstva či dospelovania osoby povinnej platiť výživné nevznikli žiadne citové väzby, u osoby povinnej platiť výživné bola len vedomosť o tom, že navrhovateľ je jej otec. Ten sa jej aj v čase dospelovania pripomínal len tak, že si od nej požičal peniaze, ktoré však neskôr nevrátil, pričom osoba povinná platiť výživné s vrátením peňazí ani nepočítala, pritom si privyrábala brigádami a vypomáhala tak finančne matke. Samotný navrhovateľ v konaní potvrdil, že v minulosti viedol neusporiadany spôsob života, avšak vyživovaciu povinnosť voči osobe povinnej platiť výživné si plnil riadne. K okolnostiam o tom, že sa jej nevenoval a že od nej len pýtal peniaze, sa vyjadriť nechcel.

Súd prvej inštancie zistil, že v období detstva a dospelovania osoby povinnej platiť výživné medzi účastníkmi sa nevytvorili citové väzby. Navrhovateľ na základe biologického otcovstva viac či menej plnil svoju vyživovaciu povinnosť voči osobe povinnej platiť výživné. S ohľadom na svoje obmedzené príjmové možnosti a častý pobyt vo výkone trestu odňatia slobody, či časté striedanie zamestnaní neposkytol ani po materiálnej stránke potrebnú výživu, pričom výživné bolo určené v roku 1979 na 350,- Kčs (v súčasnosti po prepočte 11,62 Eur) a nebolo v ďalšom období ani raz zvýšené. Bez ohľadu na to však najmä v citovej oblasti navrhovateľ úplne zanedbal svoju povinnosť rodiča prispievať k výchove svojho dieťaťa, poskytnúť mu buď harmonické výchovné prostredie spolu s druhým rodičom, príp. aj po rozvode prispievať k harmonickému rozvoju osobnosti poskytovaním domova, bezpečia a citových väzieb. Zodpovednosť za to nesie v plnej miere rodič, nie dieťa.

K náprave tohto nedostatku nemohlo dôjsť ani v prípade, že by sa neskôr napr. v období, keď osoba povinná platiť výživné bola dospelá, vzťahy napravili do tej miery, že by účastníci riadne komunikovali a vytvorili si čo i len priateľský vzťah. Bez ohľadu na to, z akého dôvodu a koho zavinením došlo aj po tomto zmierení k rozporom a prerušeniu vzťahov, zanedbanie rodičovských povinností z minulosti zostalo faktom a zároveň rozhodujúcou okolnosťou pri rozhodovaní súdu prvej inštancie.

Keďže návrhu na priznanie výživného nebolo možné vyhovieť pre rozpor s dobrými mravmi, pričom zákon v tomto prípade neumožňuje prípadnú moderáciu výšky výživného, preto súd prvej inštancie návrh v celom rozsahu zamietol.

O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 52, § 55 Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CMP“). Súd prvej inštancie uviedol, že v tomto prípade dôvodmi, pre ktoré bolo na mieste priznať osobe povinnej platiť výživné náhradu trov konania, boli jednak okolnosti, ktoré viedli aj k zamietnutiu návrhu na priznanie výživného v prospech navrhovateľa, teda rozpor s dobrými mravmi, ktoré odporujú tomu, aby bolo výživné navrhovateľovi priznané, ako aj okolnosti, ktoré účastníci, resp. svedkovia opísali vo svojich výpovediach, teda okolnosti za ktorých došlo v posledných rokoch k zhoršeniu znovu nadviazaných vzťahov medzi účastníkmi a k následnému pretrhnutiu ich vzájomných kontaktov. Ide najmä o majetkové požiadavky zo strany

navrhovateľa, ktoré boli voči osobe povinnej platiť výživné vznášané. Po splnení požiadavky na výplatu peňazí z darovaného bytu následne navrhovateľ požadoval od osoby povinnej platiť výživné doplatenie vyššej sumy s ohľadom na stúpajúcu cenu nehnuteľností. Následne navrhovateľ primäl osoby povinnej platiť výživné k odpredaju spoluvlastníckeho podielu k pozemku, z predaja ktorého mal navrhovateľ majetkový prospech. Za takýchto okolností samotné podanie návrhu na priznanie výživného okrem rozporu s dobrými mravmi vyvolalo situáciu, keď síce v mimosporovom konaní, avšak so znakmi sporového konania a s potrebou rozsiahlejšieho dokazovania vytvorilo potrebu kvalifikovanej právnej a skutkovej obrany na strane osoby povinnej platiť výživné. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie považoval za spravodlivé, aby aspoň časť trov boli osobe povinnej platiť výživné nahradené, pričom zohľadnil príjmové a majetkové pomery navrhovateľa.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie navrhovateľ podal včas odvolanie. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, eventuálne, aby zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a uložil osobe povinnej platiť výživné povinnosť platiť mu výživné v sume 200,- Eur mesačne, a to späťne odo dňa podania návrhu na začatie konania, resp. odo dňa, keď „začal plynúť výťažok z prenájmu bytu, t. j. od apríla 2021.“ O nároku na náhradu trov konania navrhol, aby odvolací súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Uviedol, že na súd prvej inštancie podal návrh na začatie konania, ktorým sa domáhal výživného na rodiča v sume 350,- Eur mesačne, avšak toto priebežne „prehodnotil“ a „znížil“ požadovanú sumu na 200,- Eur mesačne, pretože zistil, že aj táto suma by postačovala na zdvihnutie jeho doterajšej „mizernej životnej úrovne“.

Súd prvej inštancie mu vytkol v odôvodnení rozsudku dosť nedostatkov a zanedbanie pri výchove osoby povinnej platiť výživné (syna), a to s poukazom na svedecké výpovede svedkyne W. a E., ktoré vystupovali v pozícii svedkov aj v iných súdnych konaniach. Mal za to, že svedkyne boli na súdne pojednávanie dobre pripravené a podľa jeho názoru účelovo vypovedali samozrejme v prospech osoby povinnej platiť výživné. Hlavne svedkyňa E. neuviedla pravdu. Na základe výpovedí svedkyň, súd prvej inštancie jeho návrh zamietol s poukazom na rozpor s dobrými mravmi.

Podotkol, že od neho v rokoch 2015 - 2016 osoba povinná platiť výživné prijala dar (jednoizbový byt po jeho rodičoch) s tým, že mu sumu 9 000,- Eur osoba povinná platiť výživné vyplatila. Ďalej sa osoba povinná platiť výživné sa zaviazala, že mu bude pomáhať z výťažku z nájmu bytu, čo osoba povinná platiť výživné aktuálne odmieta. V roku 2015 osobe povinnej platiť výživné spolu aj s priateľkou pomáhal prerábať dvojizbový byt v priebehu cca jeden a pol mesiaca, a to v dobrej viere, že osoba povinná platiť výživné dodrží ich dohodu. Vzhľadom na uvedené požaduje výživné, čím neohrozí existenciu osoby povinnej platiť výživné. Podľa jeho názoru k zhoršeniu vzťahov medzi nimi nedošlo v dôsledku predaja pozemku, za ktorý on mal údajne podľa svedkyne XX dostať sumu 20 000,- Eur. Dodal, že jeho vzťahy s osobou povinnou platiť výživné sa zhoršili po tom, ako osoba povinná platiť výživné „vystúpila z viery,“ čím vlastne porušila všetky kresťanské zásady spoluzitia blížnych a začala si meniť, resp. pridávať mená. Osoba povinná platiť výživné po tom, ako od neho získala darovaný byt, sa mu začala vyhýbať a odmieta s ním komunikovať. On trpí neliečiteľnou diagnózou: ťažká ateroskleróza tepien dolných končatín s postihnutím panvy. Do zariadení pre seniorov s jeho príjmom ho neprijmú. Z uvedených dôvodov pripomenul dobré mravy aj na jeho strane.

Ďalej namietal, že má osobe povinnej platiť výživné zaplatiť náhradu trov konania v rozsahu 50 %. Konštatoval, že nemal finančné prostriedky na advokáta a na základe rozhodnutia súdu prvej inštancie má platiť náhradu trov konania osobe povinnej platiť výživné.

Vyjadril sa k uloženiu pokuty vo výške 50,- Eur uznesením súdu prvej inštancie za to, že mal údajne svedkyňu E. povedať: „ty sviňa,“ čo nie je pravda. Avšak poukázal na to, že proti uzneseniu súdu prvej inštancie nie je prípustné odvolanie. Mal za to, že súd prvej inštancie konal s ním zaujato, ako keby ho chcel od jeho návrhu „odstrašiť.“

Poukázal na to, že je jasné, že vzťahy v detstve osoby povinnej platiť výživné (syna) neboli také, ako keď otec so synom žijú v spoločnej domácnosti. Výživné si plnil riadne, a to i napriek výpovedi svedkyne E., ktorá vypovedala s úmyslom, čo najviac ho „očierniť“ tým, že ona niekoľkokrát niesla peniaze od jeho rodičov na poštu a posielala ich, avšak nech už to bolo akokoľvek, táto skutočnosť potvrdzuje, že osoba povinná platiť výživné nikdy neostala v núdzi kvôli výživnému. Ďalej sa vyjadril k spoluzitiu so svojou priateľkou, ktorá je na čiastočnom invalidnom dôchodku, keďže je onkologickým pacientom a má väčšie zdravotné problémy ako on, avšak napriek tomu mu pomáha.

3. Osoba povinná platiť výživné vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil a priznal jej náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

Uviedla, že s rozhodnutím prvoinštančného súdu súhlasí v plnom rozsahu a považuje ho za vecne správne i riadne odôvodnené. Odvolanie navrhovateľa považuje za nedôvodné v celom rozsahu, pričom v ňom absentujú odvolacie dôvody. Poukázala na to, že navrhovateľ v odvolaní uvádza viacero nepravdivých tvrdení.

Odmietla tvrdenia navrhovateľa, že by mala svedkyne na pojednávanie „pripravovať“ a že by tieto mali vypovedať účelovo. Obe svedkyne vypovedali o skutočnostiach, o ktorých mali vedomosť a ktorých boli svedkami. To, že navrhovateľ bol v rámci ich svedeckých výpovedí vykreslený ako otec a celkovo ako človek nelichotivo, nemožno klásť za vinu svedkyniam, ale spôsobu života, ktorý si navrhovateľ vybral a rozhodnutiam, ktoré navrhovateľ počas svojho života učinil.

I z čestného prehlásenia XX.XXX,- vyplynulo, napr. že navrhovateľ viedol záhaľčivý spôsob života, počas ktorého riadne nepracoval; navrhovateľ mal vo zvyku poskytovať blízkym osobám nepravdivé informácie, aby od nich získal finančné prostriedky; nadmieru požíval alkohol; navrhovateľa vydedili rodičia z dôvodu fyzického útoku na otca; navrhovateľ nikdy nebol vlastníkom 1-izbového bytu a tento nedaroval osobe povinnej platiť výživné; navrhovateľ mal možnosť predať pozemok vo vlastníctve osoby povinnej platiť výživné za kúpnu cenu 18.000,- Eur, čo odmietol s tým, že má kupca, ktorý mu dá vyššiu sumu; navrhovateľ sa do dosiahnutia plnoletosti osoby povinnej platiť výživné nezaujímal, nestaral sa o ňu a nenavštevoval ju, pričom materiálne a finančne ju podporovali namiesto navrhovateľa jeho rodičia. Podotkla, že nebola účastníkom žiadneho sporu, okrem tohto konania, z tohto dôvodu je nepravdivé tvrdenie navrhovateľa, že by v prospech jej osoby mali v inom súdnom spore svedčiť svedkyne (E., E.). Poukázala na to, že na rozdiel od vyživovacej povinnosti rodičov k maloletým deťom, vyživovacia povinnosť detí k rodičom nie je povinnosťou, ktorú je možné si od povinnej osoby nárokovať bezpodmienečne, naopak, zákon umožňuje povinnému odvolať sa na inštitút dobrých mravov v prípadoch, kedy správanie sa oprávneného rodiča v minulosti dobrým mravom odporovalo.

Navrhovateľ sa o ňu počas celého jej detstva a dospelovania nestaral, nezaujímal sa, dokonca si voči nej neplnil ani vyživovaciu povinnosť, ktorú v tomto smere suplovali rodičia navrhovateľa. Navrhovateľ ju nepodporoval materiálne, neposkytoval jej osobnú starostlivosť, netrúvil s ňou voľný čas a nesnažil sa vybudovať si s ňou riadny vzťah, kde by jej mohol byť otcovským vzorom. Matka sa snažila suplovať jej aj otca a aj preto po jej smrti jej stratu vnímala dvojnásobne ťažko.

Čo sa týka tvrdení navrhovateľa ohľadne jeho nepriaznivej finančnej situácie, podľa jej názoru výška dôchodku navrhovateľa je odzrkadlením slabej pracovnej morálky navrhovateľa a záhaľčivého spôsobu života navrhovateľa. Navrhovateľ bol opakovane trestne stíhaný a neskôr aj odsúdený, kedy skončil vo výkone trestu odňatia slobody. Následne po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody striedal zamestnania, či dokonca ostal nezamestnaný a aktívne požíval alkohol do tej miery, že bol niekoľko ráz na protialkoholickom liečení. V tomto smere, aj vzhľadom na správanie sa navrhovateľa k nej v minulosti, nemožno spravodlivo požadovať od nej, aby finančne prispievala na navrhovateľovu výživu a dvíhal mu tým životný štandard.

Taktiež nie sú pravdivé tvrdenia navrhovateľa, že by jej mal navrhovateľ v rokoch 2015 - 2016 darovať byt. Ona je vlastníkom 1-izbového bytu zapísaného v k. ú. Brezno na LV č. G., nachádzajúceho sa na ulici J. XX, v obytnom dome so súpisným číslom XX, 3. poschodie, byt č. 5, tento ale nikdy nebol vo vlastníctve navrhovateľa. Tento byt jej darovali súrodenci navrhovateľa - I.I. a W. E., rod. I..

Napriek tomu, že nemala voči navrhovateľovi žiadnu morálnu ani inú povinnosť, dala navrhovateľovi sumu 9 000,- Eur a taktiež na naliehanie navrhovateľa podpísala kúpno-predajnú zmluvu na pozemok v jej vlastníctve, pričom kúpna cena bola vyplatená navrhovateľovi, a to za sumu oveľa vyššiu než bolo uvedené v kúpnej zmluve, čo potvrdili aj manželia E..

Je pravdou, že navrhovateľ jej pomohol pri prerábaní bytu, k čomu sa dobrovoľne ponúkol, pričom ona sa mu za pomoc odmenila a tiež mu dala rôzne veci zo zariadenia bytu, ktoré si navrhovateľ odviezol, a teda jeho pomoc mu bola z jej strany kompenzovaná.

Uviedla, že popiera tvrdenie navrhovateľa, že sa s ním mala dohodnúť na tom, že bude prenajímať byt a nájomné bude po smrti matky navrhovateľa patriť navrhovateľovi. Zdôraznila, že navrhovateľ od nej dostal sumu cca 29.000,- Eur, avšak v tejto sume nie sú započítané peniaze, ktoré dávala navrhovateľovi v období, keď ako teenager brigádovala.

Podotkla, že navrhovateľ o nepriaznivom zdravotnom stave nepredložil žiadne doklady, navyše v tomto prípade ani nepriaznivý zdravotný stav navrhovateľa nezaväzuje, nakoľko priznanie výživného by bolo naďalej v rozpore s dobrými mravmi. Rovnako tak, vzhľadom na životný štýl navrhovateľa, požívanie alkoholu vo veľkých množstvách a fajčenie je otázne, do akej miery si tento stav navrhovateľ spôsobil

sám svojou nedbanlivosťou, nakoľko medzi rizikové faktory pre vznik aterosklerózy patrí okrem iného práve zlá životospráva, fajčenie a nadmerné požívanie alkoholu.

Navrhovateľ napriek tvrdeniam o jeho zlej finančnej situácii toto v konaní nepreukázal, naopak z jeho vyjadrení doručených súdu prvej inštancie vyplynulo, že mesačne pre svoju potrebu minie sumu 635,- Eur (200,- Eur príspevok na domácnosť priateľke, 35,-Eur na lieky, 300,- Eur strava, 50,- Eur cestovné, 50,- Eur neočakávané výdavky), čo predstavuje sumu, akú majú podľa neho k dispozícii on i jeho priateľka na živobytie spolu (390,- Eur dôchodok priateľky a 257,90 - Eur dôchodok navrhovateľa).

Má tiež vedomosť, že navrhovateľ s priateľkou si minulý rok kúpili osobné motorové vozidlo. Finančná situácia navrhovateľa teda v žiadnom prípade nemôže byť taká, ako navrhovateľ tvrdí, respektíve tento neuvádza pravdu (či už o svojich príjmoch alebo výdavkoch), pretože ním tvrdené náklady vysoko prevyšujú jeho príjmy a dokonca i príjmy jeho priateľky.

V zmysle rozhodovacej činnosti súdov platí, že výživné v zásade nemožno priznať, ak by boli prítomné skutočnosti, v dôsledku ktorých by takéto priznanie bolo v rozpore s dobrými mravmi.

Navrhovateľ o ňu neprejavoval záujem v čase jej detstva ani dospievania, a teda počas obdobia, ktoré je kľúčové pre vytvorenie kvalitného vzťahu medzi dieťaťom a rodičom. V tomto období si navyše navrhovateľ voči nej neplnil riadne ani vyživovaciu povinnosť, ktorá mu bola určená súdom a ktorú miesto neho plnili jeho rodičia.

Len v dôsledku správania sa navrhovateľa sú narušené vzťahy nielen medzi nimi, ale i medzi navrhovateľom a jeho sestrou a boli narušené aj medzi navrhovateľom a jeho zosnulými rodičmi. Napriek tomu, že navrhovateľ sa žiadnym spôsobom nepodieľal na jej životných úspechoch, neváhal v rôznych obdobiach života ju využívať vo svoj majetkový prospech - či už v období, kedy bola stredoškolákom a navrhovateľ od nej pýtal peniaze, ktoré si zarobila na brigádach alebo po tom, ako jej bol darovaný byt, z ktorého mu vyplatila sumu predstavujúcu 1 jeho hodnoty alebo následne, keď ju svojím správaním donútil predat' pozemok, pričom kúpnu cenu si navrhovateľ ponechal.

4. Navrhovateľ vo vyjadrení k vyjadreniu osoby povinnej platiť výživné uviedol, že ak osoba povinná platiť výživné nesúhlasí s jeho návrhom (platenie výživného so spätnou platnosťou), nech mu vráti darovanú polovicu bytu v trhovej hodnote, aká bola v čase darovania. Uviedol, že je znechutený osočovaním a „špinením“ jeho osoby zo strany osoby povinnej platiť výživné, a to prostredníctvom jeho svedkov. Namietal čestné vyhlásenie M., ktoré považuje za urážku jeho osoby, pričom sa ho najviac dotklo to, že mal byť vydedený za napadnutie svojho otca, čo ho najviac urazilo a ponížilo. Skutočnosť, že on daroval osobe povinnej platiť výživné byt, preukazuje čestné prehlásenie jeho brata T. I..

5. Osoba povinná platiť výživné vo vyjadrení k vyjadreniu navrhovateľa navrhla rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdiť a priznať jej náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

Poukázala na to, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že navrhovateľ sa o ňu nikdy riadne nestaral a nikdy sa medzi nimi nevytvoril osobný vzťah. Navrhovateľ sa o ňu ako otec nezaujímal počas jej detstva, netrúfal s ňou voľný čas, dokonca si neplnil ani súdom uloženú povinnosť pravidelne platiť na ňu výživné, ktoré namiesto navrhovateľa hradili jeho rodičia. Navrhovateľ ju nenavštevoval v domácnosti matky, dokonca sa o ňu nezaujímal ani v čase, kedy navrhovateľ trávil čas v dome svojich rodičov.

Vinou správania sa navrhovateľa a jeho postoja k rodičovskej roli, ona vyrastala bez navrhovateľa (otca), len s matkou a na navrhovateľa nemá z detstva žiadne pozitívne spomienky. Na navrhovateľa si spomína až od veku cca 5-6 rokov, a aj to nie v súvislosti s prežitými zážitkami, ale len v dôsledku toho, že začala chápať, čo znamená slovo otec. Ako uviedla aj počas svojej výpovede na súde prvej inštancie, navrhovateľa vnímala počas detstva len okrajovo ako osobu, ktorá sa pohybovala v domácnosti jej starých rodičov, pričom ju vnímala skôr ako cudzieho. Nemá pozitívne, veselé a šťastné spomienky na čas strávený s navrhovateľom počas obdobia detstva dospievania, nakoľko navrhovateľ sa nesnažil si s ňou takéto spomienky vytvoriť. Naopak, si na navrhovateľa z tohto obdobia spomína skôr ako na osobu, ktorá bola často pod vplyvom alkoholu a ktorá od nej ako od nepľnoletého pýtala peniaze.

V tejto súvislosti poukázala na rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/463/2011, rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9Co/523/2017.

Uviedla, že vinou navrhovateľa medzi ňou a navrhovateľom nikdy nevznikol osobný vzťah, aký vzniká medzi rodičom a dieťaťom v prípadoch, kedy sa rodič o dieťa zaujíma, stretáva sa s ním, emocionálne i finančne ho podporuje. Navrhovateľ nemá žiadnu zásluhu na tom, aký človek z nej vyrástol, nesledoval jej študijné úspechy ani dospievanie, nebol jej v čase dospievania oporou v žiadnom zmysle, nebol jej otcovským vzorom. Navrhovateľ bol počas jej detstva a dospievania opakovane trestne stíhaný, niekoľko ráz bol vo výkone trestu, bol závislý od alkoholu, v dôsledku čoho opakovane podstúpil

protialkoholickú liečbu. Svedkovia navrhovateľa opísali ako prchkého, agresívneho človeka. Z dôkazov pripojených k súdnemu spisu vyplynulo, že navrhovateľ napadol vlastného otca, v dôsledku čoho tento na neho podal trestné oznámenie a navrhovateľ bol za tento skutok aj právoplatne odsúdený a bol mu uložený trest odňatia slobody, pričom z tohto dôvodu bol vlastným otcom vydedený. Z uvedeného je zrejmé, že to boli rozhodnutia a životný štýl navrhovateľa, jeho postoj k rodičovskej roli, v dôsledku ktorých v jej živote vystupoval a naďalej vystupuje ako cudzí človek s pochybnou povestou.

Opätovne poukázala na to, že sa na naliehanie sestry navrhovateľa, navrhovateľovi sa pokúsila dať druhú šancu a skúsila ho začleniť do svojho života. Iniciovala stretnutie s ním, pozvala ho na oslavu svojich narodenín, začala sa s navrhovateľom stretávať a pokúsila sa s ním naviazať aspoň kamarátsky vzťah. V tomto čase už bola dospelá (cca 35 ročná). Navrhovateľovi zabezpečila nenáročné zamestnanie u svojho zamestnávateľa v Hoteli Partizán, kde navrhovateľ nevydržal a odišiel bez udania dôvodu. Rovnako tak poskytla navrhovateľovi nemalý finančný obnos. Napriek tomu sa navrhovateľ od nej domáha pravidelných mesačných plnení, pričom ale na akékoľvek výživné z jej strany navrhovateľ nemá žiaden morálny nárok.

Čo sa týka tvrdení navrhovateľa, že mal zdediť byt po rodičoch, ktorý jej dal, tieto nie sú pravdivé. Byt jej bol darovaný inými osobami, keďže navrhovateľ bol vlastným otcom vydedený z dôvodu, že ho napadol. Tvrdenia Igora I. v čestnom prehlásení zo dňa XX. 02. 2022 o tom, že navrhovateľ sa „mal dať vydediť“ na vlastnú žiadosť, sú teda v rozpore s úradnými listinami obsiahnutými v dedičskom spise po zosnulom otcovi navrhovateľa a tiež v rozpore s výpoveďou sestry navrhovateľa (E.) a jej osoby.

Mala za to, že v dôsledku správania sa navrhovateľa, v dôsledku jeho životného štýlu, ktorý viedol a v dôsledku jeho nezáujmu a následne jeho správania sa k nej, medzi nimi nikdy nevznikol žiaden osobný vzťah - ani vzťah medzi otcom a synom, ani kamarátsky vzťah medzi dvoma dospelými mužmi. Naopak, navrhovateľ ju osočuje a uráža z dôvodu jej sexuálnej orientácie, pokúsil sa ju vydierať a vyhrážkami od nej získať ďalšie finančné prostriedky nad rámec tých, ktoré mu dala.

Ani z vyjadrení navrhovateľa na súde prvej inštancie nie je cítiť žiadnu ľútosť nad tým, že sa ako otec o syna od jeho narodenia až po dospelosť nezaujímal, že vlastné dieťa nepozná a je pre neho cudzím. Naopak, zo všetkých jeho prednesov možno vnímať len to, že považuje za samozrejmosť, že mu má hrať výživné, nakoľko podľa tvrdení navrhovateľa sa „má dobre a môže si to dovoliť.“

Zotrvala na svojom postoji a odmieta hrať navrhovateľovi akékoľvek výživné. Navrhovateľ je síce jej biologickým otcom, avšak role otca sa nikdy nezhostil. Účastníci nemajú osobný vzťah, nikdy si neboli blízkymi osobami a navrhovateľa v žiadnom prípade nemožno považovať za rodiča, ktorý by sa o ňu staral a vychoval ho. Vyživovacia povinnosť dieťaťa voči rodičovi má byť samozrejmom v prípadoch, kedy sa rodičia o svoje deti starali, vychovávali ich, dávali im svoju lásku, obetovali na úkor výchovy detí svoj čas, pohodlie i financie, pričom následne deti rodičom v čase núdze dobrovoľne nepomohli. Rodičom bola pre ňu matka, s ktorou mala veľmi blízky a nadštandardný vzťah, ktorá ju ako dieťa milovala a podporovala ho všemožnými spôsobmi a snažila sa postarať o to, aby absencia otca v jej živote nebola taká citeľná, pričom matka bola tá, ku ktorej sa utiekala so svojimi problémami, radosťami aj starosťami v detstve, počas dospievania aj v dospelosti a to až do jej smrti.

Je slušným človekom, ktorému morálne hodnoty vstúpili jeho matka a starí rodičia spolu s tetou a jej manželom. Nimi bola vychovávaná k tomu, aby si svojich blízkych a rodinu vážila a pomáhala im, čo v prípade svojich blízkych aj robila a naďalej robí. Matku v časoch choroby doopatrovala a postarala sa, aby jej nič nechýbalo, navštevovala starých rodičov, naďalej má vynikajúci vzťah so svojou tetou i s jej manželom, s tetou zabezpečili, aby stará matka, kedy už potrebovala celodennú opateru a asistenciu, bola umiestnená v zariadení pre seniorov, kde ju pravidelne navštevovala.

V prípade, ak by sa navrhovateľ aspoň snažil s ňou vychádzať a nešlo mu len o materiálny prospech, v prípade, keď by videl, že navrhovateľa mrzí skutočnosť, že v jej živote až do jej dospelosti nefiguroval a ak by u navrhovateľa videl snahu vybudovať si s ňou vzťah, sama, bez potreby súdneho konania, by navrhovateľovi pomohla. Avšak aj s poukazom na všetky skutočnosti, ktoré vyšli najavo počas súdneho konania, s poukazom na vykonané dôkazy, výpovede svedkov a tiež s poukazom na vyjadrenia navrhovateľa pred súdom a jeho správanie sa, mala za to, že navrhovateľovi nie je nič dlžná a priznanie akéhokoľvek výživného navrhovateľovi, hoc i v minimálnej výške, by bolo v rozpore s dobrými mravmi.

6. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku v znení neskorších právnych predpisov - ďalej aj „CSP“), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 65, § 66 CMP, bez nariadenia pojednávania § 385 ods. 1, 2 CSP a contrario a rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom výroku, ktorým návrh zamietol (I. výrok), ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil a v závislom výroku o trovách konania (II. výrok) podľa ustanovenia § 388 CSP zmenil.

7. Podľa ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci zistil skutočný stav v dostatočnom rozsahu, na základe toho dospel ku správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne právne posúdil. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Súd prvej inštancie neporušil právo účastníkov na spravodlivý proces, pretože v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Naopak, prvoinštančný súd ich náležitým spôsobom posúdil súhrnne v celom rozsahu a aj ich náležite vyhodnotil (rešpektujúc zásady formálnej logiky).

9. Súd prvej inštancie je vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozsudku koherentný, jeho rozhodnutie je konzistentné. Rozsudok okresného súdu je presvedčivý, premisy zvolené v rozsudku, rovnako ako aj závery, ku ktorým dospel, sú racionálne a aj spravodlivé. Odvolací súd konštatuje, že odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku je dostatočne vyčerpávajúce a zodpovedá kritériám uvedeným v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku preto poukazuje len na určité najzásadnejšie aspekty, ktorými reaguje na argumenty navrhovateľa v odvolaní.

10. V posudzovanej veci predmetom konania je určenie výživného pre navrhovateľa, ktorý je otcom osoby povinnej platiť výživné.

11. Vyživovacia povinnosť detí voči rodičom je upravená v ustanoveniach § 66, § 67 ods. 1, 2 Zákona o rodine, pričom jej základ spočíva v existencii rodičovského právneho vzťahu. Na výživné voči deťom majú nárok obaja rodičia v prípade, že budú splnené zákonné podmienky pre vznik nároku na výživné. Nárok každého z rodičov je potrebné posudzovať zvlášť, a to podľa okolností, ktoré sú dané na strane toho-ktorého rodiča. Vyplýva to zo skutočnosti, že nárok na výživné je osobným národom a výživné slúži k uspokojovaniu konkrétnych odôvodnených potrieb konkrétnej osoby. To isté platí i pre prípad, že je viac detí, ktoré sú povinné poskytovať rodičom výživné. Podmienky pre poskytovanie výživného je treba hodnotiť u každého povinného dieťaťa zvlášť a zároveň vo vzťahu ku schopnostiam a možnostiam ostatných detí. Vyživovacia povinnosť detí voči rodičom je subsidiárna z hľadiska vzájomnej vyživovacej povinnosti medzi manželmi.

12. Vyživovacia povinnosť detí voči rodičom vzniká za splnenia nasledujúcich podmienok: a) existencia príslušného rodinnoprávneho vzťahu, b) potreba na strane rodičov, c) schopnosť dieťaťa samostatne sa živiť, d) súlad s dobrými mravmi.

13. Vznik nároku na výživné rodičov k deťom (ako to súd prvej inštancie správne uviedol) je potrebné posudzovať i z hľadiska ustanovenia § 75 ods. 2 Zákona o rodine, z ktorého vyplýva: „Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.“

14. Bez ohľadu na naplnenie zákonných kritérií pre určenie vyživovacej povinnosti, súd nemôže priznať výživné v prípade zisteného rozporu s dobrými mravmi. Nepochybná odôvodnenosť predmetného kritéria je daná prioritným predmetom úpravy rodinného práva, ktorým sú osobné vzťahy medzi subjektmi rodinného práva, na ktoré sa vyživovacie vzťahy viažu. Narušenie príslušných osobných vzťahov z relevantných dôvodov zákon sankcionuje tým, že nepovažuje za spravodlivé, aby osoba, ktorá sa takéhoto konania dopustila, požadovala plnenia založené práve na takomto osobnom vzťahu.

15. Odvolací súd konštatuje, že výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi (contra bonos mores). Dobrými mravmi sa rozumie súhrn spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré v historickom vývoji osvedčujú istú nemennosť, vystihujú podstatné historické tendencie, sú presadzované rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu noriem základných. Výkon práv musí byť v súlade so základnými a všeobecne rešpektovanými zásadami mravného poriadku

demokratickej spoločnosti (so zásadou slušnosti, poctivosti, čestnosti, vzájomnou úctou, toleranciou, dôverou atď.).

16. Na prípady rozporu s dobrými mravmi súd prihliada z úradnej povinnosti, ich danosť sa zisťuje podľa konkrétnych okolností prípadu.

17. Odvolací súd zdôrazňuje, že v zmysle ustanovenia § 75 ods. 2 Zákona o rodine nemožno priznať výživné len v prípade, ak pre to existujú dôvody na strane oprávneného. Predpokladá sa teda také správanie oprávneného voči povinnému, ktoré spôsobí stratu práva priznať výživné.

18. Odvolací súd poukazuje na to, že pri rozhodovaní o vyživovacej povinnosti dieťaťa voči rodičom nemožno obísť hľadiská uvedené § 75 ods. 2 Zákona o rodine. Priznanie výživného by bolo v rozpore s dobrými mravmi, ak si rodič v minulosti riadne neplnil svoju vyživovaciu povinnosť k dieťaťu. Bez významu nie je napr. skutočnosť, že rodič opustil rodinu, v ktorej bolo dieťa vychovávané, resp. že bol pozbavený rodičovských práv, ako aj skutočnosť, že rodič bol v trestnom konaní súdom odsúdený na trest odňatia slobody, čo malo i majetkové následky a pod. (R 38/1967).

19. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že navrhovateľ v čase maloletosti osoby povinnej platiť výživné (syna navrhovateľa) opustil svoju rodinu, navrhovateľ si neplnil funkciu rodiča, nepodieľal sa na výchove ani na starostlivosti osoby povinnej platiť výživné, neplnil si pravidelne vyživovaciu povinnosť, opakovane bol vo výkone trestu odňatia slobody, pričom v období detstva či dospelovania osoby povinnej platiť výživné nevznikli medzi účastníkmi žiadne citové väzby. Aktuálne účastníci nekomunikujú, keďže navrhovateľ mal na osobu povinnú na výživné opakovane neodôvodnené finančné nároky.

20. Podľa názoru odvolacieho súdu vzhľadom na zistené právne relevantné okolnosti na strane navrhovateľa v posudzovanej veci priznanie výživného navrhovateľovi by bolo v rozpore s dobrými mravmi, pričom ani v odvolaní uvedené navrhovateľom skutočnosti (napr. aktuálny zdravotný stav navrhovateľa, pomoc navrhovateľa pri prerábaní bytu osoby povinnej platiť výživné, úhrada nákladov navrhovateľa z finančných prostriedkov jeho priateľky a pod.) nie sú spôsobilé ovplyvniť existenciu prekážky pre priznanie výživného.

21. V súvislosti s odvolacími námietkami navrhovateľa odvolací súd dodáva, že odvolací súd nemohol akceptovať ani výhrady navrhovateľa voči svedkom, pretože výhrady mali osobný charakter, teda boli zamerané priamo na osoby svedkov, ale samotné ich svedecké výpovede neboli spochybnené žiadnymi konkrétnymi argumentami a skutočnosťami.

22. Vzhľadom na uvedené odvolaciu súdu neostala iná možnosť ako rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom výroku (I. výrok) ako vecne správny potvrdiť (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

23. Odvolací súd zmenil závislý výrok rozsudku súdu prvej inštancie o trovách konania (II. výrok) podľa ustanovenia § 388 CSP, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 CSP), ani na jeho zrušenie (§ 389 CSP).

24. Podľa ustanovenia § 57 CMP o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

25. Podľa ustanovenia § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

26. O nároku na náhradu trov konania odvolací rozhodol s poukazom na ustanovenie § 57, § 52 CMP.

27. Podľa názoru odvolacieho súdu navrhovateľovi nebolo možné klásť na ťarchu, že podal návrh na určenie výživného pre rodiča, hoci si nebol istý, či súd jeho návrhu vyhovie. Až na základe vykonaného dokazovania, na základe konkrétnych okolností prípadu, súd prvej inštancie zistil, že priznanie výživného navrhovateľovi by bolo v rozpore s dobrými mravmi. Pokiaľ súd prvej inštancie priznal osobe povinnej platiť výživné nárok na náhradu trov konania v zmysle ustanovenia § 55 CMP, a to s prihliadnutím na majetkové požiadavky zo strany navrhovateľa, ktoré boli voči osobe povinnej platiť výživné uplatnené mimo súdneho konania, nepostupoval správne, keďže eventuálne majetkové nároky

navrhovateľa, ktoré si navrhovateľ uplatnil voči osobe povinnej platiť výživné mimo súdneho konania, nemali vplyv na posúdenie nároku navrhovateľa na výživné z hľadiska existencie rozporu s dobrými mravmi.

Ďalej odvolací súd konštatuje, že v posudzovanej veci neboli zistené žiadne okolnosti odôvodňujúce aplikáciu ustanovenia § 55 CMP, podľa ktorého súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

28. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania aplikoval odvolací súd ustanovenie § 58 CMP v spojení s ustanovením § 57 CMP. Odvolací súd v súlade s ustanovením § 52 CMP rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keďže CMP neustanovuje inak, pričom odvolací súd nezistil žiadne okolnosti pre priznanie náhrady trov odvolacieho konania osobe povinnej platiť výživné v zmysle ustanovenia § 55 CMP.

29. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Podľa ustanovenia § 447 CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak a) bolo podané oneskorene, b) bolo podané neoprávnenou osobou, c) smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d) nemá náležitosti podľa § 428, e) neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f) nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

Odvolací súd poučuje účastníkov v zmysle ustanovenia § 160 CSP o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou a o možnosti požiadať Centrum právnej pomoci o predbežné poskytnutie právnej pomoci v zmysle § 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytnutí právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení ďalších zákonov.